

Tilburg University

Miljoenennota 1980

van Gemert, H.G.

Published in:
Bank- en Effectenbedrijf

Publication date:
1979

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van Gemert, H. G. (1979). Miljoenennota 1980: Tegenvallende exogenen, teleurstellende endogenen, bekritiseerd beleid. *Bank- en Effectenbedrijf*, 28(10), 327-331.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

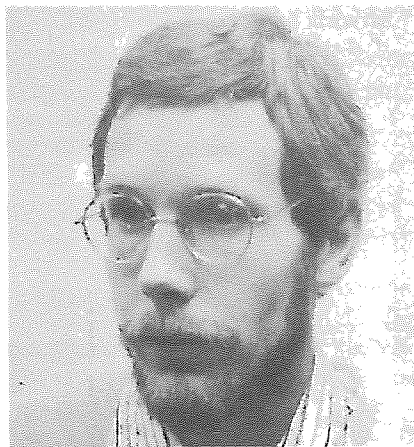
- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Drs. H. G. van Gemert

Wetenschappelijk medewerker bij de
Vakgroep Algemene Leer en
Geschiedenis van de Economie van de
Katholieke Hogeschool Tilburg

Miljoenennota 1980 Tegenvallende exogenen, teleurstellende endogenen, bekritiseerd beleid

1. Een nieuw decennium

Een jaarwisseling die tevens een nieuw decennium inluidt, heeft zeker emotioneel een speciale lading. Wie herinnert zich niet de debatten uit 1976 over het middellange-termijnbeleid van het vorig Kabinet dat qua doelstellingen gericht was op het jaar 1980, een jaar dat toen nog redelijk ver weg leek! Het „debat van de eeuw” zoals het toen heette over de (linkse) 1%-norm en het aanvullend beleid van investeringsstimulering en loonkostensubsidiëring moest het draagvlak van de economie voor de 80-er jaren versterken. Het nieuwe decennium dat naar verwachting zou worden gekenmerkt door een toenemend arbeidsaanbod, een afnemende opbrengst uit aardgas en een sterke claim uit hoofde van noodzakelijke vervangingsinvesteringen¹⁾. Dat waren destijds de globale perspectieven, pessimistische perspectieven, waaraan thans de nodige gedetailleerde pessimistische perspectieven kunnen worden toegevoegd.

Men leze hiertoe slechts de Miljoenennota 1980, de tweede Miljoenennota van dit Kabinet waarmee het derde naoorlogse decennium wordt binnengestapt. De tot dusverre geuite kritiek op deze entree is niet gering. Aan werkgeverszijde is men niet tevreden (de loonkosten blijven hoog, de collectieve druk neemt opnieuw toe, lastenverlichtingen worden niet gegeven), aan werknemerszijde is men niet tevreden

(geen daling van de werkloosheid, geen VAD, wel loonmatiging en wel voortgaande kortingen op de sociale uitkeringen), maar ook het Kabinet zelf is niet tevreden (de invoerprijzen stijgen zo sterk, de arbeidsmarkt functioneert zo slecht). De bewindslieden kunnen aan hun werk nog maar weinig plezier beleven, tenzij men zich juist met onheilsgeluiden weet te vermaken. Om de 80-er jaren door te komen moeten we – wie weet – dat misschien wel leren!

2. Kernen bij de kerngegevens

Een blik op de kerngegevens in de MEV '80 maakt de geslaakte wanhoopskreten over het algemeen wel begrijpelijk. De groei van de middelen is minimaal: het nationale inkomen groeit in volume met 2 à 2,5% (het betreft hier uiteraard een raming),

waarbij overigens bedacht moet worden dat de gelijkblijvende ruilvoet een saldo is van een verbetering die neerslaat bij de overheid (aardgasexport) en een verslechtering voor het bedrijfsleven (hogere olieprijs). Deze geringe groei vindt zijn keerzijde in de zwakke ontwikkeling van met name de nationale bestedingen.

Zowel in 1979 als in 1980 zal er sprake zijn van een dalende investeringsquote en dat terwijl de winsten toenemen.

Dit laatste omdat de loonvoet iets minder snel stijgt dan de som van arbeidsproductiviteit en prijzen. Afgezien evenwel van het feit dat enig winstherstel niet onmiddellijk tot extra investeringen zal leiden – zo dit al verwacht mag worden met het oog op de afzet – blijkt de arbeidsinkomensquote (AIQ)-daling over twee jaren volledig gedragen te worden door die kapitaalinten-

Tabel I.

Bijdrage vanuit de bestedingszijde aan de volumegroei van het BNP

	1979	1980
Particuliere consumptie	1,5%	1,1%
Particuliere investeringen	-0,7	0,4
(idem excl. woningen en voorraadvoering)	0	0
Overheidsbestedingen	0,6	0,3
Lopende rekening van de betalingsbalans	1,4	0,4
Afrondingsverschil	0	0,2
	2,8%	2,4%

sieve sectoren waar het CPB doorgaans voor corrigeert. De keten winst-investeringen-werk blijft dan ook nog steeds steken in de eerste schakel. De groeibijdrage van de overheidsbestedingen is eveneens gering zeker wanneer beseft wordt, dat hierin voor dit jaar de aankoop van defensiemateriaal zwaar weegt. Dit laatste kan tevens een verklaring geven voor de in verhouding tot de investeringen verrassend hoge goederen invoerstijging van 5%.

De voor volgend jaar voorgenomen uitbreiding van de kwartaire sector komt in de groeibijdrage van de overheidsbestedingen niet tot uiting. Omdat deze uitbreiding plaats vindt in met subsidies e.d. gefinancierde instellingen verhoogt dit beleidsplan de particuliere consumptie, hetgeen tevens de impuls vanuit deze bestedingscomponent mag relativeren, althans voorzover verwacht werd dat dit cijfer iets zegt over de groei van de vrije bestedingen!

Onze export biedt in deze mineurzang nog enig soulaas, zij het dat door het gelijk opgaan van ons eigen en het concurrerend uitvoersprijspeil de vertraging in de wereldhandel ook volledig op onze economie drukt. Het profijt dat we dit jaar konden trekken uit de speculatieve vraag naar energie-intensieve produkten – hetgeen ertoe leidde dat ondanks de verslechtering van onze prijsverhouding de mondiale invoer kon worden overtroffen – mogen we voor 1980 kennelijk niet verwachten.

In onderstaande tabel zijn tevens twee p.m.-posten opgenomen, door bewindslieden aangehaald wanneer men wilde wijzen op „lichtpuntjes”²⁾. De dit jaar ingezette verbetering van onze kostenverhouding met het buitenland blijkt volgens raming versterkt door te zetten. Confrontatie met de

Schema I

		Bestek '81	Miljoenennota 1980
I	Hoofddoelstelling	Behoud en creatie van arbeid-splaatsen gericht op 150.000 werklozen in 1981	Stabilisering van de werk-splaatsen op 210.000
II	Instrumenten	loonmatiging	Tegenvaller van 1% in 1979, voor 1980 opnieuw belangrijkste instrument
		Verhoging investeringsquote	Daling in 1979 en 1980
		Daling AIQ met 0,5% per jaar.	Over twee jaar constant.
III	Randvoorwaarden (= subdoelstellingen)	Handhaving koopkracht	Ja
		Terugdringen financierings-te kort tot 4 à 5% in 1982	Tekort van 5,5% in 1979 en 1980
IV	Afgeleide instrumenten	Stabilisatie collectieve druk	Drukstijging 1% in 1979 en 0,4% in 1980
		Ombuigen op overheidsuit-gaven	Continuering van Bestekbe-leid
		Lastenverlichting voor het be-drijfsleven en investerings-premies	Meer aandacht voor „gerich-te maatregelen” en kwartaire sector
	p.m. Exogenen		Minder groei, hogere invoer-prijzen, extra aardgasbat-en

prijsontwikkeling doet vermoeden dat dit kostenvoordeel neerslaat in een hogere winst per eenheid produkt. Waarschijnlijk spelen de prijsstijgingen in de energie-intensieve exportindustrie hierbij een doorslaggevende rol. Van winstherstel over de hele linie is dan geen sprake, hoewel hiervoor gezien het tegengestelde verloop van kosten en prijzen in het recente verleden zeker aanleiding bestaat.

Voorts heeft ook de relatieve loonkostenontwikkeling zelf in die voorliggende jaren een tegengesteld verloop gehad. Al met al zal het veel tijd kosten voordat het in de ramingen gesignaleerde lichtpuntje in de exportexploitatie kan gaan doorwerken, zo het onder invloed van de energievoorziening al

niet vroegtijdig dooft.

3. Miljoenennota versus Bestek

Voor al onder invloed van de exogene veranderingen in onze economie, moest het kabinet de Bestek-plannen herzien (sommigen zeggen „aanpassen”, anderen spreken van „omgooien”). In onderstaand schema is globaal aangegeven in hoeverre dit heeft geresulteerd in een wijziging (qua aard of qua dosering) van doelstellingen en instrumenten. Omdat de Miljoenennota geen beleidsstuk is voor de middellange termijn moest bij het opstellen van dit schema overigens enigszins interpreterend te werk worden gegaan. Een minder voorlopig uitsluitsel zal eerst volgend voorjaar gegeven kunnen worden wanneer de Regering de nieuwe middellange termijnramingen van het CPB van commentaar gaat voorzien.

Op het gevaar af onvolledig te zijn – bij een miljoenennota vol mutatieta-bellen lijkt dat onvermijdelijk – worden hieronder de aan Schema I verbonden financiële implicaties globaal weergegeven. Getracht is een confron-tatie te maken van het totaal der extra begrotingsmiddelen in 1980 enerzijds

Tabel II. Geselecteerde kerngegevens m.b.t. onze export.

	1977	1978	1979	1980
Volume wereldinvoer	4	5	7	4
Prijspeil goederenuitvoer	3	-2	8,5	8
Concurrerend uitvoerprijspeil	1,5	0,5	5,5	8
Volume goederenuitvoer	-1,5	3	9	4
p.m. loonkosten per eenheid produkt in het buitenland resp. in het binnenland	2 4	2,5 3	4 1	7 3

Schema II Omvang en aanwending van de extra budgettaire ruimte in 1980 (mld gld)

Omvang

(1)	Extra aardgasbaten	2
(2)	Belastingverhoging	1,2
(3)	Minder voeding WIR	0,5
(4)	Naar voren halen van – onderuitputting ontwerpbegroting – meevaller niet-belastingmiddelen	1,0 0,25 0,75
(5)	Geen tekortverkleining tot 5,25%	0,75
		5,7

Aanwending

(6)	Gericht beleid	2
(7)	Koopkrachthandhaving	0,8
(8)	Nieuw beleid (woningen + minderheden)	0,4
(9)	Geen daling van AIQ en werkloosheid (globale eigen raming)	1,0
(10)	Vermindering ex-ante tekort tot 5,5%	1,25
(11)	Saldo van overige mutaties en onnauwkeurigheden ³⁾	0,25
		5,7

en de bestemming van dit totaal anderszids. Daarmee wordt tevens een beeld gegeven van de meest markante budgettaire beleidsbeslissingen voor 1980. In schema II is zoveel mogelijk gedsaldeerd. Daarmee wordt voorkomen dat bij voorbaat al bepaalde middelen aan bepaalde uitgaven worden gekoppeld. Sommige critici proberen – afhankelijk van het facet van beleid dat zij wensen te commentariëren – dit wel te doen⁴⁾. Bij een integrale begrotingspresentatie is dit echter mogelijk noch geoorloofd.

4. De keuzes van het Kabinet

Uit Schema II komt het volgende naar voren:

- het Kabinet accepteert een (niet gewenste) drukstijging en temporiseert de (wel gewenste) tekortverkleining
- aan de randvoorwaarde m.b.t. de koopkracht wordt de hand gehouden
- de (maatschappelijk bestreden) ombuigingen worden wel voortgezet maar niet aangescherpt
- het niet realiseren van een AIQ-daling (denk aan de loongevoeligheid van de overheidsuitgaven en de belastingopbrengst) alsmede de stabilisering van de werkloosheid leidt t.o.v.

Bestek tot een aanzienlijk „uitverdien-effect”

- afgezien is van enige globale lastenvermindering voor het bedrijfsleven.

4.1 Het financieringstekort

De befaamde noodrem die in de loop van 1979 overigens slechts zeer geleidelijk werd aangetrokken (achtereenvolgens heette het in de besluitvorming dat deze procedure werd voorbereid, achter de hand gehouden, bij de hand gehouden, overwogen te starten, niet tegengehouden en in werking gezet) heeft het tekort niet van 6,3 naar 6 maar van 5,8 naar 5,5% gereduceerd (cijfers op kasbasis). Een verschil dus van 0,5% oftewel 1,4 mld hetgeen grotendeels toegeschreven kan worden aan de zgn. „onderuitputting” in 1979. Om in 1982 een tekort te bereiken van 4 à 5% had in 1980 toch op z'n minst een verkleining tot 5,25% gerealiseerd moeten worden. Overigens moet bij een beoordeling van de omvang van de overschrijding van de structurele norm ook de aanwending van dit extra tekort worden gezien, reden waarom op deze overschrijding nog zal worden teruggekomen.

4.2 De koopkracht

Het instrument van de loonmatiging met als randvoorwaarde de handhaving van de koopkracht blijft voor het beleid 1980 aktueel. Dit resultaat wordt bereikt door een sterk op de modale en beneden-modale inkomens-trekkers gerichte lastenverlichting (kosten 770 mln.)⁵⁾

Daar waar t.a.v. de hoofddoelstelling en de tweede subdoelstelling wat water in de wijn is gedaan is dit een opvallende keuze. Zelfs een geringe achteruitgang voor modaal wilde het Kabinet kennelijk niet op haar geweten hebben.

Het is de vraag of deze angst gerechtvaardigd is, ook al omdat het arbeidsvoorwaardenoverleg hiermee veel ruimte wordt ontnomen. Indien een deel van de vermelde 770 mln (ev. conditioneel) zou zijn aangewend voor verlaging van werkgeverslasten hadden de sociale partners dit najaar – zonder nadelige repercussies voor de loonkostenstijging – tenminste iets te verdelen gehad. Samen hadden zij dan kunnen uitmaken welke groep van werknemers enige loonsverhoging gegeven kon worden. Koopkrachthand-

having voor modaal had dan bv. verstaald kunnen worden in koopkrachthandhaving voor achterstandsgroepen d.w.z. een arbeidsvoorwaardenresultaat met naar aard van het werk gedifferentieerde loonsverhogingen. De behoefte hieraan is nu ook uit het bedrijfsleven zelf naar voren gekomen, terwijl de Regeringsstukken er met name sinds 1975 over spreken (Interimnota Inkomensbeleid).

4.3 De collectieve druk

Ondanks de lastenverlichting ter bescherming van de koopkracht neemt de collectieve druk opnieuw toe, met als resultaat dat 70% van de groei van het nationale inkomen eerst na tussenkomst van de overheid direct of indirect wordt besteed.

Dit percentage behoeft enige toelichting m.n. omdat de Minister van Financiën in een recent TV-interview gesproken heeft van 80%. Cynisch genoeg komt deze 80% exakt overeen met wat het vorig Kabinet (bij de toen voorziene groei en lastennorm) voor ogen stond.

De hieronder gepresenteerde berekening komt lager uit omdat de druk in het basisjaar is gecorrigeerd voor premie- en belastingbetaling over inkomens die geen deel uitmaken van het nationale inkomen (inkomensoverdrachten).

Alleen wanneer zo gehandeld wordt is namelijk vol te houden dat de collectieve en de particuliere sector elkaars complement vormen bij de verdeling van de groei van het nationale inkomen. Ook de uitlatingen van de heer Van Veen (100% beslag over 2 jaar) boeten dan enigszins aan betekenis in.

Tabel III Het groeibeslag vanuit de collectieve sector (1980)

Volume groei netto nationaal produkt	2,2%
Af: Ruilvoetverlies ad 0,4 mld	0,1%
Volume groei netto nationaal inkomen	2,1%
Drukstijging (conform Miljoenennota p.m. Berekende coll. druk op het NI in 1979: ca 50%)	0,4%
Resulterende groei (in % van zichzelf)	
– collectieve sector: (2,1 + — = 2,9%	
– particuliere sector: (2,1 – —) = 1,3%	
Beslag op de reële groei door de collectieve sector (— × 0,5)	69%
Idem in termen van directe bestedingen van de gehele overheid	18%

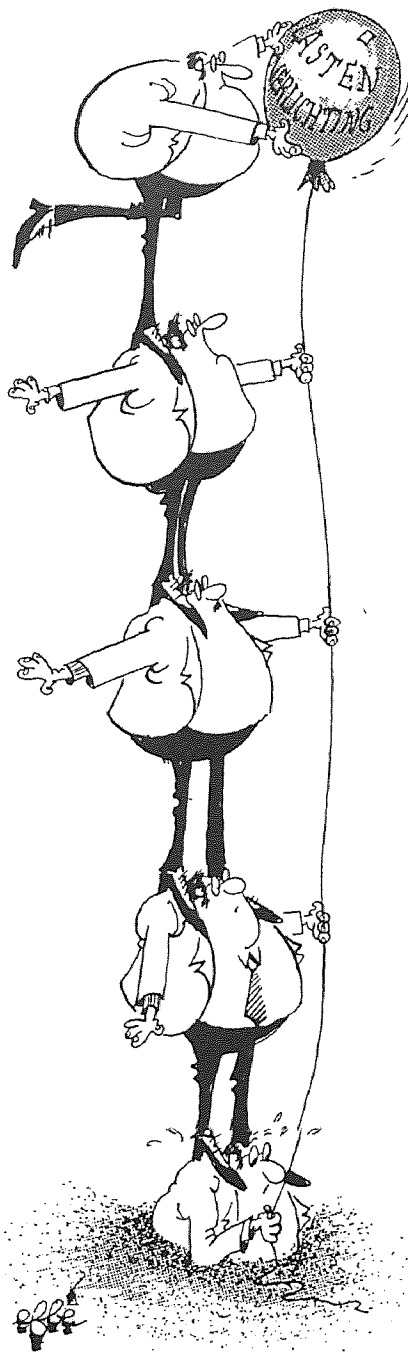
Uit het in de laatste regel toegevoegde cijfer blijkt dat het groeibeslag voorna-

melijk op rekening komt van de overdrachtsuitgaven. In plaats van voornamelijk kan zelfs meer dan volledig gelezen worden als men beseft dat de *gemiddelde* druk uit hoofde van de direkte overheidsbestedingen meer dan 20% bedraagt.

Tot slot: berekening van het collectieve beslag over twee jaren Kabinetsbeleid (1980 t.o.v. 1978) levert een „marginale macrodruk” van ca. 85% op.

4.4 Het aanvullend beleid

Bovenstaande constatering – een drukstijging van 0,4% en een sterke groei van de indirecte overheidsbestedingen – behoeven geen verbazing te wekken indien wordt bedacht dat het aanvullend beleid 1980 geheel bestaat uit uitgaven. Waar voorheen via ombuigingen middelen werden vrijgemaakt voor het geven van lastenverlichtingen (vermindering van sociale werkgeverslasten d.m.v. loonkosten-subsidies) zijn nu deze jaarlijkse lastenverlichtingen zelf ten prooi gevallen aan het ombuigingsbeleid! Weliswaar gaat het Kabinet nog niet zo ver, dat er een absolute daling van loonkostensubsidies optreedt, maar wel is de aanvankelijk geplande groei in de huidige Miljoenennota afwezig. Hiervoor in de plaats wordt thans een beleid gepresenteerd dat „gericht” is op sectorproblematiek, woningisolatie, knelpunten op de arbeidsmarkt en arbeidsplaatsen in de kwartaire sector. Uiteraard zal niemand ontkennen dat het hier belangrijke zaken betreft, maar er rijst een probleem wanneer men zich realiseert, dat een en ander gepaard gaat met een overschrijding van het structureel aanvaardbare financieringstekort met 3 mld. Gezien de onevenwichtigheden in onze economie is deze overschrijding wellicht nog te verantwoorden, mits de aanwending van de extra middelen aan bepaalde voorwaarden voldoet. Het laatste rapport van de Studiegroep Begrotingsruimte zegt hierover het volgende: „Het is dan ook noodzakelijk dat eventuele maatregelen die tot een vergroting van het feitelijk tekort leiden, het reële uitzicht bieden op spoedig te realiseren inverdieneffekten, dan wel gepaard gaan met beleidsbeslissingen, die de noodzakelijke benedenwaartse flexibiliteit van het financieringstekort waarborgen.”⁶⁾ Een blik op de rechter-

De collectieve druk

zijde van Schema II roept dan vragen op. Beperken we ons tot het gericht beleid in relatie tot de bedoelde voorwaarden dan kan men twijfels hebben over de effectiviteit, twijfels die trouwens steun vinden in de recente CEC (Centrale Economische Commissie) nota's waar steeds overneming van werkgeverslasten (globaal beleid) als het beste instrument uit de bus komt. Deze onzekerheid wordt door het Kabinet ook niet weggenomen omdat een goed meerjarenplaatje ontbreekt.⁷⁾

Het vorig Kabinet had wat dat betreft een duidelijker beeld voor ogen: 1% extra financieringstekort werd geaccepteerd omdat de aanwending voorzag in een groei van het aantal arbeidsplaatsen (investeringspremies) en voldoende effectieve vraag om de productie hiermee gelijke tred te laten houden (loonkostensubsidies). Ook dit beleid hield risico's in, maar het was in ieder geval cijfermatig onderbouwd.⁸⁾ Bestek '81 luidde al in vagere termen (scenario IA gaf slechts de „richting van beleid” aan), bij de Miljoenennota 1980 ontbreekt het tijdspad naar evenwichtiger verhoudingen geheel. Misschien echter is deze kritiek te voorbarig, moeten we het gerichte beleid een kans geven⁹⁾ en de middellange termijnpublicatie van komend voorjaar afwachten.

4.5 Het prijsvoordeel op aardgas

In 1980 boekt de overheid onder invloed van de olieprijsstijging een voordeel vanwege het aardgas (vennootschapsbelasting en niet-belastingmiddelen) dat vooralsnog geraamd is op ruim 2 mld gld. Deels is dit voordeel afkomstig van het binnenlands verbruik, hetgeen bij grootverbruik direct en bij kleinverbruik via de automatische prijscompensatie indirect extra lasten voor het bedrijfsleven impliceert. In de Bestek-filosofie moeten dergelijke opbrengsten dan ook teruggekeerd worden naar de particuliere sector.

Bij de extra middelen uit aardgasexport ligt de zaak iets ingewikkelder. Men kan zeggen dat het hier gaat om een ruilvertoefwinst voor de overheid, waartegenover evenwel een ruilvertoefverlies voor de particuliere sector staat (duurdere invoer). Hogere olieprijsen leiden (in meer of mindere mate) tot hogere binnenlandse prijzen; hierin schuilt evenwel geen al te groot pro-

bleem wanneer men beseft dat hogere prijzen voor energie-intensieve producten de noodzakelijke herallocatie vanuit de vraag kunnen bespoedigen. Problemen doen zich voor, zo gauw deze hogere prijzen in de lonen worden gecompenseerd. Er treedt dan een lastenverzwaring op voor het gehele bedrijfsleven en wellicht wel juist voor dat deel van het bedrijfsleven waar relatief energie-extensief (maar wel arbeidsintensief) wordt geproduceerd! Het is vooral dit mechanisme dat zorg draagt voor het in de MEV (p. 56) berekende werkloosheidseffect van 23.000.

In dit verband zijn er nu twee opties: Ofwel de sociale partners komen overeen dat de prijscompensatie wordt gezuiverd voor het effect van de duurder energie op de kosten van levensonderhoud, waarbij de overheid kan aanbieden om met een deel van haar „ruilvoetwinst” het ergste koopkrachtverlies ongedaan te maken. Ofwel deze gedraglijn is onhaalbaar waarna de overheid haar inzet bestemt voor een generale lastenvermindering t.b.v. het bedrijfsleven. De eerste weg is overigens de voordeligste, omdat er dan vanwege de doorwerking van bruto lonen in het overheidsbudget tevens extra inverteffecten optreden. Door de Regering wordt heel zorgvuldig gehandeld met het aandringen op zuivering van het prijsindexcijfer. Hierop had goed aangesloten dat zij een bedrag in reserve had gehouden teneinde dit – afhankelijk van het verloop van het arbeidsvoorwaardenoverleg dit najaar – te kunnen inzetten ter vermindering van werknemers- dan wel werkgeverslasten. Zoals het er nu uitziet worden beide geschetste opties gemist.

5. Besluit

De groei van de voor verdeling beschikbare middelen is gering (tegenvallende exogenen), verwezenlijking van eerder gestelde doeleinden wordt dan ook bemoeilijkt (teleurstellende endogenen) en onder dergelijke omstandigheden zal iedere keuze reacties oproepen (bekritiseerd beleid). Tegen deze achtergrond beoordeel men de reactie in dit artikel:

Het Kabinet had er goed aan gedaan enige ruimte te reserveren voor globaal beleid. Aangevoerde redenen hiervoor zijn de dreigende lastenverzwaring

voor het gehele bedrijfsleven bij in de lonen gecompenseerde energieprijsstijgingen, de behoefte aan loondifferentiatie naar functiezwaarte en de aan een hoog financieringstekort te stellen aanwendingsvoorwaarden. De financiële middelen voor dit beleid waren beschikbaar geweest indien de gerichte maatregelen minder zwaar waren ingezet (dan wel binnen de begroting waren opgevangen) en iets was toegevoegd aan de randvoorwaarden m.b.t. de koopkracht (ev. met een sterkere nivellering). Naar alle waarschijnlijkheid waren de uitverdieneffecten t.o.v. Bestek dan per saldo geringer geweest zodat ook de omvang van het ex-post financieringstekort enigszins zou zijn beperkt. ■

Zie voor definities van enige technische termen pag. 344 en 345.

- 1) „De Nederlandse economie in 1980”, CPB 1976, paragraaf III.5.
- 2) Zie ook A. H. E. M. Wellink, toespraak voor de kring Den Haag van het Nederlands Christelijk Werkgeversverbond (gepubliceerd in Financieel Dagblad van 26 en 27 september (j.l.).
- 3) De geringe omvang van dit saldo betekent niet dat „voortgaand beleid = duurder beleid” niet meer zou gelden. Schema II toont nl. alleen de extra's voor 1980. De normale progressie-opbrengsten en de uitgavenstijging uit eerdere meerjarenafspraken vallen hier niet onder.
- 4) Zie bv. B. J. Wolfson (NRC, 18 sept.) die beredeneert dat het gerichte beleidsprogramma niet uit de extra aardgasbaten maar uit (3) + (4) + [(2) minus (7)] is gefinancierd. Of Elseviers weekblad (22 sept.) dat Minister Andriessen erop wijst dat de oliesheik (1) het hem mogelijk maken de koopkracht van Jan Modaal op peil te houden (7). Of B. Goudzwaard (Trouw 19 sept.) die het van 1979 op 1980 gelijkblijvende financieringstekort toeschrijft aan (4).
- 5) Bovendien is 30 mln uitgetrokken om met het oog op de koopkracht van de uitkeringstrekkers in 1980 het per 1 oktober gegeven voorschot van 1% (koopkrachtproblematiek 1979) niet ineens per 1 januari maar gedeeltelijk ook pas per 1 juli a.s. te verrekenen!
- 6) Bestek '81 p. 129. Zie ook de elders in dit blad afgedrukte voordracht van C. J. Oort of D. J. Wolfson t.a.p.
- 7) Zie M. P. van der Hoek in Elseviers Weekblad van 22 sept.
- 8) Zie de nota Selectieve Groei van 1976, par. 2.4.4. en 2.4.5.
- 9) Zo doet bv. N. H. Douben in De Tijd van 21 september.